

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83986,Cebertowicz-Romuald-Adam.html>
2022-10-03, 17:42

Cebertowicz Romuald Adam

CEBERTOWICZ Romuald Adam (7 II 1897, Głowno k. Łowicza – 14 I 1981, Łódź), inżynier hydrotechnik, twórca elektroiniekcyjnej metody zeskalania gruntów. Syn Adama Wojciecha, miejscowego naczelnika poczty, i Stanisławy Florentyny z Krzyżańskich.

Początkowo chodził do szkół w Łowiczu i w Zduńskiej Woli. Ewakuowany po wybuchu I wojny światowej z rodzicami do Moskwy, w 1915 podjął tam naukę w przeniesionej ze stolicy Królestwa Polskiego II Warszawskiej Szkole Realnej, którą ukończył w 1917. Wczesną jesienią 1917 rozpoczął studia na wydziale inżynierii budowlanej ryskiej Polytechnische Schule (ewakuowanej w 1916 do Moskwy). W oddziale saperów Czerwonej Gwardii brał udział w przewrocie bolszewickim 1917, do XII 1918 służył w batalionie wartowniczym Armii Czerwonej.

W II 1919 wrócił do kraju, w październiku tego roku rozpoczął studia miernicze na PW, ale już od VII 1920 służył w WP. W listopadzie tego roku ukończył Szkołę Podchorążych Artylerii w Poznaniu, a w V–VII 1921 walczył jako ochotnik w III powstaniu śląskim. Następnie kontynuował studia, jednak przerwał je w VI 1923 i objął kierownictwo Biura Kartograficznego w Głównym Urzędzie Statystycznym (do X 1939). W 1932–35 ukończył studia na oddziale budownictwa wodnego wydziału inżynierii PW, uzyskując dyplom na podstawie pracy *Droga wodna Dniestr–Prut*, wykonanej pod kierunkiem prof. M. Rybczyńskiego. Od XI 1937 był inspektorem w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach.

Zmobilizowany po napaści Niemiec na Polskę, 21 IX 1939 przekroczył granicę Rumunii i został tam internowany. Uciekł i przedostał się do Francji, walczył w 2. Dywizji Strzelców Piesznych WP, która po bohaterskim boju 13–19 VI 1940

została internowana w Szwajcarii. Na Uniw. Polowym dla jej żołnierzy zorganizowanym w Winterthur (przy udziale L. Ebermana) C. wykładał statykę budowli i fundamentowanie (XI 1940–VI 1942). Od XI 1941 do 10 III 1945 był asystentem w laboratorium mechaniki okruchów skalnych Inst. Doświadczalnego Budownictwa Wodnego Eidgönessische Technische Hochschule w Zurychu. Zajmował się problemami mechaniki gruntów związanymi z osuszaniem kopalni i budową lotniska Klotten. W 1942 uzyskał doktorat na podstawie pracy *Ruhendruckversuche* na temat parcia gruntu w stanie spoczynku.

Wezwany w III 1945 do Londynu, brał udział w przebudowie lotniska Croyden i Zjeździe Techników Polskich. Do kraju wrócił 6 I 1946 i związał się z Politechniką Gdańską, początkowo jako adiunkt w Katedrze Hydrauliki u prof. K. Pomianowskiego, od 1949 profesor nadzwyczajny i kierownik III Katedry Budownictwa Wodnego, od 1952 Katedry Hydrauliki i Hydrologii (od 1954 jako profesor zwyczajny), a od 1965 Katedry Gruntoznawstwa. W 1967 przeszedł na emeryturę. W 1953–57 był także dyrektorem Inst. Budownictwa Wodnego PAN i profesorem w Zakładzie Budownictwa Śródlądowego.

Najbardziej znanym osiągnięciem C. było opracowanie oryginalnej elektroiniekcyjnej metody zeskalania gruntów (1942–46), nazwanej przez prof. S. Hueckla cebertyzacją. Wykorzystuje ona zjawiska elektrokinetyczne – przepływ stałego prądu elektrycznego przez grunt wywołuje w nim ruch wody gruntowej od anody do katody. Wprowadzając do rurowej zagłębionej w gruncie anody roztwór szkła wodnego, chlorku wapnia i zawiesinę cementową, powoduje się penetrację tej mieszaniny między cząstki gruntu, gdzie w odwodnionym gruncie zeskała się ona w żel krzemionkowy. Metoda została odkryta przypadkowo, wskutek pomyłki współpracownika C. w laboratorium w Zurychu (J. Pouttre'a), który odwrotnie połączył kable podczas elektrolizy, powodując gwałtowny przepływ wody od anody ku katodzie. C. stosował tę metodę, zagęszczając grunt pod budowę lotnisk w Zurychu i w Londynie.

Najgłośniejsze jej zastosowanie związane było ze

stabilizowaniem skarpy przy trasie W-Z w Warszawie w celu ratowania osuwającego się z niej kościoła św. Anny. Prace stabilizacyjne były prowadzone przez C. wspólnie z W. Żenczykowskim w IV-VI 1949. Później C. prowadził podobne zabiegi petryfikacyjne m.in. wobec skarpy przy zaporze wodnej w Dychowie k. Krosna Odrzańskiego, szybu kopalni Azoty w Chorzowie, fundamentów zamku w Kórniku i kolegiaty w Tumie k. Łęczycy, wałów na Żuławach i w Ciechocinku. W latach 50. i 60. wykonywał ekspertyzy związane z konsolidacją gruntu m.in. w Egipcie (Abu Simbel), Chinach, Japonii, Hiszpanii i Włoszech.

C. opublikował m.in. *Metody wartościowania doświadczeń zagęszczania gruntów* (1946), *Zastosowanie zjawisk elektrokinetycznych do petryfikacji gruntów* (1951), *Konsolidacja gruntów* (1956), *Budowle hydrotechniczne w świetle doświadczeń na modelach* (1958, przekład angielski 1968). Był członkiem korespondentem (1952) i rzeczywistym (1980) PAN oraz Bułgarskiej Akad. Nauk (1951), sekretarzem Gdańskiego Tow. Naukowego.

C. angażował się politycznie – był członkiem PPR (1947) i PZPR (od 1948), posłem na Sejm PRL (1953–57), członkiem Ogólnopolskiego Komitetu Obrońców Pokoju (1948), Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (1950), Frontu jedności Narodu (1950), ZBOWiD-u (1954), delegatem na Kongresy Pokoju w Warszawie, Wiedniu, Helsinkach i Moskwie.

Był też wielokrotnie nagradzany i odznaczany, m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1949), Orderem Sztandaru Pracy II klasy (1951) i Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (1969), Orderem Budowniczych Polski Ludowej (1972), nagrodą państwową I stopnia (1949).

BUP, cz. 4; SBTP (T. Skarzyński); Śródka.

„Inżynieria Morska” 1981, nr 3; „Nauka Polska” 1983, nr 1-2.

Bolesław Orłowski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)